

– кейси-першовідкривачі, які містять творче завдання і спонукають учнів до знаходження нового вирішення проблеми;

– кейси-нарис, які включають текст із ключовими поняттями і додаток, що активізує мисленнєву діяльність учнів на основі попередньо отриманих знань із навчальної дисципліни.

У кейсі можливо використовувати наочність – таблиці, діаграми, малюнки, фотографії, схеми, матеріал для ділових ігор. Учні самостійно отримують потрібну інформацію, обробляють та аналізують її. Далі презентують свої позиції, колективно обговорюють і виробляють спільне рішення.

Таким чином, використання кейс-технології в університетській освіті сприяє формуванню професійних компетентностей майбутніх педагогів, становленню навичок оптимального й ефективного розв'язання практичних завдань у професійній діяльності; розвиває цілеспрямованість і креативність, формує професійну комунікативну культуру.

Список використаної літератури

1. Ковальова С. М. Різноманітні підходи до класифікації кейсів [Електронний ресурс] / С.М. Ковальова // Вісник Житом. держ. ун-у. – 2014. – Вип. 2 (74). Педагогічні науки. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/11683/1/4.pdf>

2. Пащенко Т. М. Методика створення навчальних кейсів для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників / Т. М. Пащенко // Scientific Journal «ScienceRise» №9/5(14). – 2015. – С. 65-70.

3. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні / Ю.П. Сурмін // Вісник НАДУ, 2015. – № 2. – С. 19-28.

Катерина БУБНОВА

ДУХОВНО-МОРАЛЬНИЙ РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Сучасні процеси трансформації суспільства в світі й Україні зокрема, визначають особливості професійної підготовки вчителя третього тисячоліття. Професійна педагогічна освіта забезпечує цілісний розвиток майбутнього педагога, закладає фундамент процесів самовдосконалення і навчання протягом життя. Одночасно університетська педагогічна освіта є основним джерелом духовного та морального розвитку майбутнього вчителя, займає чинне місце в становленні його професійних якостей.

За твердженням класика педагогічної науки, Василя Сухомлинського, «вчитель є першим, а потім і головним світочем в інтелектуальному житті учня, він пробуджує в нього жагоду до знань, повагу до науки, культури, освіти». Саме особистість вчителя впливає на розвиток особистості учня на різних етапах здобуття освіти, формування духовних цінностей та поглядів на майбутнє. Тому актуальним є питання формування пріоритетів ціннісного світу майбутнього педагога, розвитку його духовно-моральної культури в сучасному глобалізаційному світі.

Аналіз наукових джерел свідчить про значний доробок учених в галузі професійно-педагогічної підготовки. Особливе місце серед них займають праці з акмеології педагогічної освіти, становлення ціннісного світу вчителя, розвитку його духовності й моралі: Б. Ананьєв, В. Андрущенко, О. Бодальов, В. Вакуленко, Г. Данилова, О. Дубасенюк, О. Кириченко, С. Паламар, С. Пальчевський, Л. Рибалко та ін.

Педагогічні університети України, як заклади підготовки педагогічних кадрів, мають великий престиж та статус. Одними з найкращих педагогічних університетів України вважають: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка та ін.

Полтавський національний педагогічний університет є одним із найстаріших вищих навчальних закладів нашої країни. Результат якісної професійної підготовки та кращі традиції педагогічної освіти відображено в працях видатних його випускників – педагогів, учених: А. Макаренка, В. Сухомлинського, Г. Ващенко, Ю. Кондратюка, Д. Багалія, І. Рибаківа, В. Воропая, О. Победоносцева, М. Верховинця, О. Ковіньки та багатьох інших.

Студенти педагогічних університетів у всі часи вирізнялися специфічною рисою, яка визначає характер навчання і виховання підростаючого покоління – любов'ю до дітей. Саме вона є запорукою успішної професійної діяльності, на її основі відбувається становлення професійної компетентності майбутнього вчителя, розвиток його духовності й моральних принципів.

Мета нашого наукового пошуку полягає у з'ясуванні особливостей духовно-морального розвитку студентської молоді в умовах університетської педагогічної освіти.

Суспільство ХХІ століття потребує нового вчителя, підготовку якого можуть здійснювати оновлені педагогічні університети. Це повинен бути Учитель-людина, Учитель-особистість, Учитель-професіонал, Учитель-дослідник, Учитель-громадянин.

«Учитель має бути високодуховною, моральною особистістю, уміти зрошувати духовність у свої вихованцях. Сутність освіти – духовна. Освіта творить і відтворює дух людини, який надихає її на творчість. Бездуховність – руйнує, духовність – створює. Учитель має бути очільником цього процесу. Плекати духовність особистості в гармонії з її фізичною досконалістю є основним покликанням учителя» [1, с. 10].

Аналіз наукових джерел засвідчує наявність доволі великої різноманітності теоретичних уявлень про духовність, мораль, моральне виховання. Розглядаючи наукові праці філософів, психологів, педагогів зустрічаємо різні трактування поняття духовності. Так, у трактуванні М. Бердяєва, духовність – це найвища якість, цінність, найвище досягнення самої людини, оскільки найвища мета – не економічна, не соціальна, а духовна. С. Яремчук пов'язує духовність із працею, спрямованою до саморозвитку, що допомагає людині стати Людиною і зберігає її людяність. О. Вишневецький вважає духовність найвищим щаблем абсолютних цінностей, пов'язує її зі шляхом людини до Бога, її зорієнтованістю до дотримання в житті Божих заповідей. Ураховуючи думки вчених, відзначаємо, що духовність – це моральна культура людства, а відродження духовності пов'язане із поверненням до традиційних духовних цінностей народу [3].

Моральне виховання на всіх періодах розвитку особистості сприяє залученню її до набутого суспільством соціального і морального досвіду, до встановлених норм моральної поведінки, формування відповідних моральних якостей і принципів існування.

Студентський вік визначається вченими як період високої соціальної активності, своєрідний етап завершення процесів інтелектуального та соціального інтегрування молоді людини в систему суспільних відносин.

У період студентства основним елементом морального виховання є навчання, оскільки саме закладена у цей період база використовуватиметься протягом всього життя. У процесі навчання у майбутніх фахівців не тільки закладаються теоретичні та практичні засади обраної професії, а й формується ставлення до неї, конкретна життєва позиція, що, перш за все, і визначає професійний рівень. Вивчаючи проблему самоосвіти і самовиховання особистості, О. Главацька визначає провідні аспекти її духовно-морального становлення, які суттєво впливають на професійний розвиток майбутнього педагога:

- розвиток в процесі навчання таких моральних якостей як дисциплінованість, організованість, доброзичливість, порядність, чуйність, ввічливість, повага до старших, чесність і правдивість, формування вміння правильно оцінити свою поведінку та діяльність, дотримання культури зовнішнього вигляду, правил поведінки у суспільстві;
- формування в процесі вивчення навчальних дисциплін національної свідомості, поваги і любові до рідної землі та історії свого народу; потреби постійного морального вдосконалення, засвоєння національних норм і традицій, духовної культури народу, моральних форм поведінки і якостей, що є регуляторами взаємовідносин в суспільстві;
- забезпечення потреби особистості в самореалізації, духовної єдності поколінь, передача молоді соціального досвіду, своєрідності світогляду, національної ментальності [2].

Отже, професійна компетентність майбутнього вчителя формується у першу чергу на засадах моралі як духовно-практичного освоєння світу.

Потрібно зазначити, що духовно-моральний розвиток сучасного вчителя зумовлюється єдністю його культурного, духовного та інтелектуального розвитку. Духовно збагачена людина відтворює свій світ у творчому потенціалі, така особистість завжди натхненна та надихає інших. Тому вчитель XXI століття має бути креативним, володіти новими інструментами мислення й спонукати до цього учнів. Головне завдання сучасного навчання і виховання – перенесення уваги з процесу «передачі знань» учням на процес «здобуття знань», організацію спільного пошуку розв'язання певних проблем. Творча діяльність відтворює внутрішній світ людини, а отже і її духовний світ.

Важливу роль у процесі духовно-морально виховання студентської молоді в умовах університетської педагогічної освіти є вивчення педагогічних дисциплін, які мають відношення не тільки до навчання і виховання підростаючого покоління, але й до всіх сфер суспільного життя.

Таким чином, духовно-моральний розвиток студента в умовах університетської педагогічної освіти визначається освіченістю, глибиною культурних запитів та інтересів та передбачає постійну працю душі, прагнення до самовдосконалення, перетворення простору власного внутрішнього світу за законами істини, добра і краси. Тому прогресивні системи підготовки вчителя в світі й Україні зокрема, орієнтуються на інтелектуальний і креативний розвиток студентів на основі їх духовно-морального зростання.

Список використаної літератури

1. Андрущенко В. Вчитель XXI століття : нова стратегія Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2016. – № 4. – С. 5-14.
2. Главацька О. Основи самовиховання особистості: навч.-метод. посіб. / О.Главацька // Тернопіль, 2008. – 206 с.
3. Паламар С. П. Проблема формування духовно-моральних цінностей студентів в умовах освітнього середовища / С.П. Паламар // Освітологічний дискурс: електронне наукове фахове видання. – 2017. – № (3-4). С. 221-234.

Анастасія ДЕРЕВ'ЯНКО

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ІНТЕРАКТИВНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Розвиток вищої освіти третього тисячоліття відбувається в умовах стрімкого розвитку сучасного інформаційного суспільства. Якість професійної підготовки фахівця в усьому світі визначається його професійною компетентністю, яка свідчить про особливості й перспективи фахової підготовки.